

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 444/2546

นางเอื้อมจิตต์ แก้วอาภัย โจทก์ นายเสริมเกียรติ จันทร์ศัพท์ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 145

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องว่า ส. ไม่ยอมโอนที่ดินตามฟ้องให้โจทก์ตามข้อตกลง โจทก์จึงได้อายัดที่ดินตามฟ้องไว้ และฟ้อง ส. ให้ปฏิบัติตามข้อตกลง ระหว่างคดีดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด จำเลยทั้งสองมีคำสั่งให้จดทะเบียนที่ดินดังกล่าวระหว่าง ส. กับธนาคาร ก. จึงขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนจำนองนั้น ปรากฏว่าก่อนฟ้องคดีนี้โจทก์ทราบอยู่แล้วว่า ส. และธนาคาร ก. ได้ทำนิติกรรมจำนองเกี่ยวกับที่ดินตามฟ้องกัน ผู้โต้แย้งสิทธิและผู้ทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินตามฟ้องนอกจากจำเลยทั้งสองแล้วยังมี ส. และธนาคาร ก. แต่โจทก์ฟ้องเพียงจำเลยทั้งสองเท่านั้น และมีได้ฟ้องหรือเรียก ส. และธนาคาร ก. ผู้ทำนิติกรรมจำนองที่ดินเข้ามาเป็นคู่ความด้วย การขอให้ศาลเพิกถอนการจดทะเบียนจำนองที่ดินตามฟ้องดังกล่าวเป็นการขอให้ศาลพิพากษากระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่ความในคดี ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา 145 โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนองดังกล่าว ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้คู่ความมิได้ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจที่จะยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันหรือให้จำเลยที่ ๒ สั่งการให้จำเลยที่ ๑ มีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งการจดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๔๒๐๗ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามหนังสือสัญญาจำนองฉบับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ภายใน ๗ วัน นับแต่มีคำพิพากษา จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์ได้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาสันทราย ขออายัดที่ดินตามฟ้องและเจ้าพนักงานที่ดินได้รับอายัดไว้มีกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ขออายัด ต่อมาภายในกำหนดเวลาดังกล่าวโจทก์ได้ยื่นฟ้องต่อศาลชั้นต้นขอให้บังคับ ส. โอนที่ดินนั้นให้แก่โจทก์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง โจทก์ได้ยื่นคำแถลงขอคัดสำเนาคำฟ้องและคำสั่งศาลโดยขอให้จำศาลรับรองสำเนาเอกสารดังกล่าวด้วย แต่ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาต โจทก์จึงนำสำเนาคำฟ้องที่เจ้าหน้าที่รับฟ้องของศาลประทับตรารับฟ้องและลงชื่อกำกับไว้แล้วไปยื่นต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาสันทราย โดยยื่นภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ขออายัด ต่อมาในระหว่างที่คดีที่โจทก์ฟ้อง ส. ซึ่งโจทก์อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่มีคำสั่งไม่รับฟ้องของโจทก์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นรับคำฟ้องของโจทก์ไว้ดำเนินการต่อไป และคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยที่ ๑ ได้มีคำสั่งให้มีการจดทะเบียนจำนองที่ดินตามฟ้องให้แก่ ส. และธนาคาร ก. ศาลฎีกาเห็นสมควรยกปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องขึ้นวินิจฉัยเสียก่อนว่า โจทก์มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ส. ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินตามฟ้องกับธนาคาร ก.

เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ต่อมาวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๐ โจทก์จึงฟ้องคดีนี้ ดังนั้นก่อนฟ้องคดีนี้โจทก์ทราบอยู่แล้วว่า ส. และธนาคาร ก. ได้ทำนิติกรรมจดทะเบียนจำนองที่ดินตามฟ้องกัน ผู้โต้แย้งสิทธิและผู้ทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินตามฟ้องนอกจากจำเลยทั้งสองแล้วยังมี ส. และธนาคาร ก. แต่โจทก์ฟ้องเพียงจำเลยทั้งสองเท่านั้น และได้ฟ้องหรือเรียก ส. และธนาคาร ก. ผู้ทำนิติกรรมจำนองที่ดินเข้ามาเป็นคู่ความด้วย แต่โจทก์กลับขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งการจดทะเบียนจำนองที่ดินตามฟ้องดังกล่าว เป็นการขอให้ศาลพิพากษากระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่ความในคดี ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ โจทก์มีอาจฟ้องบังคับได้ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้คู่ความมิได้ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจที่จะหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕) และกรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาของโจทก์อีกต่อไปเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง และศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษายืนนั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืนค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

องค์คณะ

ประเสริฐ เขียนนิลศิริ · ขวลิต ยอดเณร · กุลพัชร อธิธิธรรมวินิจ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/444/2546>